

Sygnatura akt I C 3450/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 listopada 2020 roku

Sąd Rejonowy w Zgierzu I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: Sędzia Anna Anduła-Dzikowska

Protokolant: Katarzyna Palczewska

po rozpoznaniu w dniu 21 października 2020 roku w Zgierzu

na rozprawie sprawy z powództwa A. B.

przeciwko (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W.

o zapłatę

- 1. zasądza od (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz A. B. kwotę 29.500 (dwadzieścia dziewięć tysięcy pięćset) złotych wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 19 listopada 2016 roku do dnia zapłaty;**
- 2. oddala powództwo w pozostałym zakresie;**
3. ustala, iż strony ponoszą koszty procesu na zasadzie stosunkowego rozdzielenia kosztów przewidzianej w przepisie art. 100 zd. 1 k.p.c., pozostawiając ich szczegółowe wyliczenie Referendarzowi Sądowemu.

Sygnatura akt I C 3450/17

UZASADNIENIE

W dniu 7 grudnia 2017 roku A. B. wystąpił do Sądu Rejonowego w Zgierzu z pozwem przeciwko (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W. wnosząc o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 52.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia za śmierć matki wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 19 listopada 2016 roku do dnia zapłaty oraz o zasądzenie kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego. W uzasadnieniu podniesiono, iż w dniu 28 lutego 2006 roku w Z. miał miejsce wypadek drogowy, w wyniku którego poniosła śmierć C. M.. Kierujący pojazdem marki C. (...) o numerze rejestracyjnym (...) B. B. (1) poruszał się przekraczając dopuszczalną prędkość w terenie zabudowanym, nie zachował szczególnej ostrożności i potracił przechodzącą przez jezdnię C. M.. Szkoda została zgłoszona przez powoda pismem z dnia 12 października 2016 roku. Pozwany przyjął swoją odpowiedzialność za szkodę i wypłacił zadośćuczynienie w kwocie 8737,43 zł, uznając przyczynienie zmarłej do powstania szkody w wysokości 35%.

(pozew – k. 2 – 5)

Postanowieniem z dnia 3 stycznia 2018 roku Sąd Rejonowy w Zgierzu oddalił wniosek powoda o zwolnienie od kosztów sądowych.

(postanowienie – k. 31 – 32v.)

Postanowieniem z dnia 28 lutego 2018 roku Sąd Okręgowy w Łodzi zmienił wyżej wskazane postanowienie w ten sposób, że zwolnił powoda od kosztów sądowych ponad kwotę 1000 zł.

(postanowienie – k. 42)

W dniu 12 kwietnia 2018 roku (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. skierowała do Sądu Rejonowego w Zgierzu odpowiedź na pozew wnosząc o oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów postępowania sądowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego. W uzasadnieniu pozwana zakwestionowała wszelkie twierdzenia wyrażone przez powoda w pozwie, których wyrażnie nie potwierdza. Jednocześnie podniesiono zarzut przyczynienia poszkodowanej do powstania szkody na poziomie 50% oraz zakwestionowano powództwo co do wysokości.

(odpowiedź na pozew – k. 51, 51v.)

Na dalszym etapie strony podtrzymały swoje stanowisko w sprawie.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 5 lutego 2008 roku Sąd Rejonowy w Zduńskiej Woli uznał B. B. (1) za winnego tego, że w dniu 28 lutego 2006 roku w Z. na ulicy (...), kierując samochodem marki C. (...) o nr rej. (...) po drodze krajowej nr (...) od strony Ł. w kierunku S. umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym w ten sposób, że przekroczył dozwoloną administracyjnie w terenie zabudowanym prędkość w wyniku czego nie zdołał ominąć i potracił przechodzącą w miejscu niedozwolonym pieszą C. M., która w wypadku doznała obrażeń ciała w postaci: sińców lewej małżowiny usznej, rany głowy z obrzękiem okolicy ciemieniowo-skroniowej i podbiegnięciami krwawymi obu okolic ciemieniowo-skroniowych z przewagą po lewej stronie, złamania kości pokrywy i podstawy czaszki z rozlanym krwawieniem podtwardówkowym, skąpym podpajęczynówkowym oraz stłuczeniem mózgu i pnia mózgu, obrzęku mózgu, złamania żeber III-IV w linii pachowej lewej, w następstwie których zmarła w dniu 1 marca 2006 roku. Do wypadku doszło około godziny 8:00 rano. B. B. (1) zauważył zmarłą dopiero na chwilę przed uderzeniem.

(bezsporne, a nadto akta sprawy II K 166/06 Sądu Rejonowego w Zduńskiej Woli, zeznania B. B. (1) [00:18:42 – 00:30:23] – k. 79)

Piesza swoim zachowaniem wywołała stan zagrożenia mając bezpośredni związek z zaistniałym wypadkiem. Kierujący samochodem C. przekraczając maksymalną dopuszczalną prędkość jazdy swoim zachowaniem przyczynił się w znacznym stopniu do zaistniałego wypadku. Gdyby kierujący pojazdem poruszał się z maksymalną dopuszczalną prędkością, to miałby możliwość uniknięcia wypadku.

(opinia biegłego z zakresu rekonstrukcji wypadków drogowych – k. 96 – 102; opinia uzupełniająca – k. 116 - 117)

Powód nie był świadkiem wypadku. Został powiadomiony telefonicznie o tym, iż jego matka została przetransportowana helikopterem ze Z. do szpitala w Ł.. Matka powoda była nieprzytomna. Lekarz poinformował powoda, że jeżeli jego matka przeżyje to będzie jeździć na wózku inwalidzkim, a uszkodzenie mózgu będzie znaczącego stopnia. Kolejnego dnia A. B. dowiedział się, że jego matka zmarła w nocy i przystąpił do organizacji ceremonii pogrzebowej.

(zeznania powoda A. B. – k. 162 w zw. z wyjaśnieniami informacyjnymi [00:04:31 – 00:22:04 – k. 71 – 72)

A. B. był bardzo silnie związany ze zmarłą matką. Wiąż miała charakter bezpośredni, wzmocniony problemami rodzinnymi, które zacieśniały tę więź i powodowały zależność. Fakt utraty matki powodował u powoda zachwianie poczucia bezpieczeństwa.

W związku ze śmiercią wystąpiła u powoda reakcja żałobna niepowikłana. Polegała na przeżywaniu bolesnych emocji, bólu, cierpienia, żalu po stracie, poczuciu smutku i beznadziei, utraty zainteresowania otoczeniem, spadkiem energii do działania, zachowaniach impulsywnych, dolegliwości somatycznych – ból głowy. Powodowało to ograniczenie w funkcjonowaniu społecznym. Przede wszystkim wyłączyło z życia zawodowego (urlop, ograniczenie wydajności pracy). Trudności koncentracji powodowały także częste kolizje drogowe. W pierwszym okresie żałoby wystąpił

szok i niedowierzanie, które zakończyło się w krótkim czasie i przeszło w fazę żal oraz dezintegrację. Powód nie potrafił się skupić na swoich zadaniach, tylko przeżywał smutek. To wyłączyło go częściowo z aktywności zawodowej. To był najintensywniejszy okres smutku. W tym czasie odczuwał również bóle głowy, tendencje do zachowań impulsywnych. Po dezintegracji nastąpił okres adaptacji do sytuacji. Śmierć matki spowodowała zmiany w jego życiu psychicznym, polegające na przeżywaniu straty, zmianach emocjonalnych, zmianach w zachowaniu. Ten okres trwał około półtora roku. Nie spowodował zaburzeń psychicznych ale emocjonalne zmiany i był naturalną reakcją po zdarzeniu traumatycznym tak bliskiej osoby. Aktualnie stan psychiczny powoda jest stabilny.

(opinia biegłego z zakresu psychologii – k. 184 – 188)

Matka była dla powoda przyjacielem. Wychowała go i dbała o niego. Była jego najbliższą rodziną, ponieważ ojciec powoda zmarł kiedy miał on 14 lat. Często rozmawiali i pomagali sobie w rozwiązywaniu problemów. A. B. mieszkał z matką do 28 roku życia.

(zeznania powoda A. B. – k. 162 w zw. z wyjaśnieniami informacyjnymi [00:04:31 – 00:22:04 – k. 71 – 72, [00:02:21 – 00:10:57] – k. 131, 131v.)

Matka powoda pomagała synowi przy wychowywaniu dziecka. Raz lub dwa razy w tygodniu nocowała u powoda, przyjeżdżając ze Z. do Z.. Pomagała wnukowi w odrabianiu lekcji, nauce. Rodzina spędzała wszystkie święta wspólnie. Utrzymywali stały kontakt telefoniczny.

(zeznania powoda A. B. – k. 162 w zw. z wyjaśnieniami informacyjnymi [00:04:31 – 00:22:04 – k. 71 – 72, [00:02:21 – 00:10:57] – k. 131, 131v.; ; zeznania B. B. (2) [00:03:42 – 00:18:42] – k. 78, 79)

Powód długo nie mógł dojść do siebie, do chwili obecnej czuje pustkę. Spowodował trzy drobne kolizje drogowe, gdyż cały czas był rozkojarzony i zamyślony. Zapominał o wizytach lekarskich. Był również nerwowy, niepunktualny, wszczynał awantury i kłótnie z bliskimi. Powód przynajmniej raz w miesiącu odwiedza grób matki. Często wspomina matkę i ubolewa nad tym, że tylko jego starszy syn pamięta babcię. Często opowiada swoim dzieciom o swojej mamie. Po śmierci C. M. rozluźniły się także kontakty powoda z pozostałą częścią rodziny.

(zeznania powoda A. B. – k. 162 w zw. z wyjaśnieniami informacyjnymi [00:04:31 – 00:22:04 – k. 71 – 72, [00:02:21 – 00:10:57] – k. 131, 131v.; zeznania B. B. (2) [00:03:42 – 00:18:42] – k. 78, 79)

Pismem datowanym na dzień 12 października 2016 roku pełnomocnik m.in. A. B. dokonał zgłoszenia szkody w pozwanym towarzystwie ubezpieczeń, wnosząc o przyznanie na rzecz powoda kwoty 100.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia za krzywdę po śmierci osoby najbliższej.

(zgłoszenie roszczenia – k. 12 – 14; akta szkodowe (płyta CD) – k. 67)

Pismem z dnia 19 grudnia 2016 roku (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. poinformowała, iż wypłaci poszkodowanemu A. B. odszkodowanie w łącznej kwocie 8737,43 zł, w tym kwotę zadośćuczynienia w wymiarze 6500,00zł. Jednocześnie pozwana wyjaśniła, iż zadośćuczynienie przyznane zostało w kwocie 10.000,00 zł, lecz do wypłaty przekazano kwotę pomniejszoną o 35% przyczynienia.

(kopia pisma ubezpieczyciela – k. 9 – 11; akta szkodowe (płyta CD) – k. 67)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zebranych dowodów, które uznał za wiarygodne. Zeznania powoda jak i świadków B. B. (2) oraz B. B. (1) uznać należało za w pełni wiarygodne, gdyż były one ze sobą spójne, rzetelne

i korespondowały w całości z zebrany w sprawie pozostałym materiałem dowodowym.

W zakresie ustaleń co do stanu psychicznego powoda po śmierci jego matki oraz skutków jakie wywarło to zdarzenie w dalszym czasie, Sąd oparł się na ustaleniach biegłego

z zakresu psychologii. Natomiast ustalenia co do samych okoliczności zdarzenia,

w szczególności zaś do ustalenia przyczynienia się zmarłej do wypadku Sąd oparł na opinii biegłego z zakresu rekonstrukcji wypadków drogowych. Opinie biegłych wydane w przedmiotowej sprawie były rzetelne, sporządzone zgodnie z wymogami specjalistycznej wiedzy, zawierające pełne i fachowe wyjaśnienia kwestii wymagających wiadomości specjalnych. Biegli wydali opinie po zapoznaniu się z aktami sprawy, zaś biegły z zakresu psychologii także po przeprowadzeniu badania powoda. Biorąc pod uwagę podstawy teoretyczne opinii, sposób motywowania oraz stopień stanowczości wyrażonych w nich wniosków Sąd uznał je za w pełni miarodajne i wyczerpujące, tym bardziej, iż opinia biegłego z zakresu psychologii nie była kwestionowana przez żadną ze stron, zaś biegły z zakresu rekonstrukcji wypadków zdecydowanie oraz merytorycznie odniósł się w opinii uzupełniającej do wszelkich zastrzeżeń oraz pytań.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Warunki odpowiedzialności pozwanego określają w przedmiotowej sprawie przepisy kodeksu cywilnego dotyczące umowy ubezpieczenia – art. 805 § 1 i § 2 pkt 1 k.c., art. 821 k.c. i art. 822 k.c. oraz regulujące odpowiedzialność cywilną posiadacza i kierowcy z tytułu czynów niedozwolonych - art. 436 § 1 w zw. z art. 435 § 1 k.c., a nadto ustawa z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. z 2003 nr 124, poz. 1152 ze zm.).

Podstawę żądania powoda zasądzenia zadośćuczynienia stanowi art. 446 § 4 k.c., zgodnie z którym, jeżeli wskutek uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia nastąpiła śmierć poszkodowanego, sąd może przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

W pierwszej kolejności należy wskazać, iż w rozumieniu przepisu art. 446 § 4 k.c. osoba najbliższą nie jest jedynie osoba powiązana wspólnotą gospodarczą z osobą zmarłą. Zasadność przyznania zadośćuczynienia uzależniona jest natomiast od istnienia więzi uczuciowej, której zerwanie powoduje ból i inne cierpienia psychiczne dla osoby bliskiej. Przewidziane w art. 446 § 4 k.c. zadośćuczynienie służy bowiem kompensacie krzywdy po stracie osoby najbliższej, a zatem uszczerbku dotyczącego subiektywnej sfery osobowości człowieka, w postaci cierpienia, bólu i poczucia osamotnienia, powstałych utrudnień życiowych, konieczności odmiennego urządzenia sobie życia, ograniczenia sfery korzystania z przyjemności etc.

W niniejszej sprawie powód wykazał, iż łączyły go ze zmarłą matką więzi rodzinne, których zerwanie spowodowało ból i cierpienie psychiczne, a zatem skutkowało powstaniem krzywdy. Skalę tych cierpień należało przy tym ocenić indywidualnie. Zaznaczyć warto przy tym, iż strona pozwana nie kwestionowała zasady swojej odpowiedzialności, a co więcej przyznała już w zadośćuczynienie w wymiarze w 6.500 zł. Niemniej jednak pozwana podniosła zarzut przyczynienia poszkodowanej do powstania szkody na poziomie 50% oraz zakwestionowała powództwo co do wysokości.

Odnosząc się do wysokości zasądzanego zadośćuczynienia, należy wskazać, iż na rozmiar krzywdy, o której mowa w powołanym przepisie, mają wpływ przede wszystkim: wstrząs psychiczny i cierpienia moralne wywołane śmiercią osoby bliskiej, poczucie osamotnienia i pustki po jej śmierci, rodzaj i intensywność więzi łączącej pokrzywdzonego ze zmarłym, rola w rodzinie pełniona przez osobę zmarłą, wystąpienie zaburzeń będących skutkiem śmierci osoby bliskiej, stopień, w jakim pokrzywdzony będzie umiał odnaleźć się w nowej rzeczywistości i zdolność do jej zaakceptowania, wiek pokrzywdzonego (uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 12 czerwca 2013 r., sygn. akt I ACa 95/13, LEX nr 1345553, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 czerwca 2011 r., sygn. akt III CSK 279/10, LEX 279/10, wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 23 stycznia 2013 r., sygn. akt I ACa 714/13, LEX nr 1292856).

Wskazuje się również, iż użyte w art. 446 § 4 k.c. wyrażenie „odpowiednia suma” zawiera już w sobie pojęcie niemożności ścisłego ustalenia zadośćuczynienia ze względu na istotę krzywdy. Dlatego przy ustaleniu zadośćuczynienia nie stosuje się automatyzmu,

a każda krzywda jest oceniana przez pryzmat konkretnych okoliczności sprawy (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 23 kwietnia 2013 r., sygn. akt V ACa 30/13, LEX nr (...)). Ocena ta powinna przy tym opierać się na kryteriach obiektywnych, a nie na wyłącznie subiektywnych odczuciach pokrzywdzonego (uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 19 kwietnia 2013 r., sygn. akt I ACa 121/13, LEX nr (...)).

Ustalając wysokość należnego zadośćuczynienia, Sąd wziął także pod uwagę, iż zadośćuczynienie ma przede wszystkim charakter kompensacyjny i tym samym jego wysokość musi przedstawiać pewną ekonomicznie odczuwalną wartość (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 21 listopada 2007 r., I ACa 617/07, LEX nr 795203, Wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 7 września 2012 r., I ACa 640/12, LEX nr (...)).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy, należy wskazać, iż dla każdego człowieka śmierć osoby najbliższej jest jednym z najbardziej traumatycznych doświadczeń. Sąd za w pełni prawidłowe uznaje przy tym ustalenia poczynione przez biegłego z zakresu psychologii. Bezsprzecznym jest bowiem, iż A. B. był bardzo silnie związany ze zmarłą matką. Więż wzmocniona była problemami rodzinnymi (m.in. tym, iż powód mając 14 lat stracił ojca) które zacieśniały tę więź i powodowały zależność. Fakt utraty matki powodował u powoda zachwianie poczucia bezpieczeństwa. Warto przy tym dodać, iż do chwili obecnej czuje on pustkę. Spowodował także trzy kolizje drogowe, które były konsekwencją jego rozkojarzenia. Co więcej powód stał się nerwowy, niepunktualny, wszczywał awantury i kłótnie z bliskimi. Do chwili obecnej powód przynajmniej raz w miesiącu odwiedza grób matki. Często również ją wspomina. Uznać zatem należy, że śmierć matki spowodowała zmiany w życiu psychicznym powoda, polegające na przeżywaniu straty, zmianach emocjonalnych, zmianach w zachowaniu. Okres tych zmian trwał przez około półtora roku. Nie spowodował on jednak zaburzeń psychicznych, ale emocjonalne zmiany i był naturalną reakcją po zdarzeniu traumatycznym tak bliskiej osoby.

Niemniej jednak bezsprzecznym jest, iż zmarła przyczyniła się do przedmiotowego wypadku. Sąd podziela bowiem w całości stanowisko biegłego z zakresu rekonstrukcji wypadków drogowych, zgodnie z którym to piesza swoim zachowaniem wywołała stan zagrożenia mając bezpośredni związek z zaistniałym wypadkiem. Należy jednak przy tym pamiętać, że gdyby B. B. (1) poruszał się z maksymalną dopuszczalną prędkością to miałby możliwość uniknięcia wypadku. Z tego też względu Sąd uznał, iż C. M. przyczyniła się do zaistniałego zdarzenia w wymiarze 40%.

Sąd uznał zatem za zasadne przyznanie na rzecz powoda kwoty 29.500 zł zadośćuczynienia, uwzględniając przy tym już kwotę wypłaconą przez pozwane towarzystwo ubezpieczeń na etapie postępowania likwidacyjnego, o czym to Sąd orzekł w pkt 1 wyroku.

W ocenie Sądu wyżej wskazana kwota stanowi wymierną rekompensatę krzywd powoda, adekwatną do stopnia jego cierpienia oraz skutków śmierci matki dla jego zdrowia psychicznego i samopoczucia, nie będąc przy tym kwotą wygórowaną. Jednocześnie Sąd oddalił powództwo w pozostałym zakresie, o czym to orzekł w pkt 2 wyroku.

O obowiązku zapłaty odsetek Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 i § 2 k.c.

w zw. z art. 14 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. z 2003 r. nr 124, poz. 1152 ze zm.), zasądzając odsetki zgodnie z żądaniem pozwu.

Sąd orzekł o kosztach procesu na zasadzie stosunkowego rozdzielenia kosztów przewidzianej w przepisie art. 100 zd. 1 k.p.c. pozostawiając szczegółowe ich wyliczenie Referendarzowi sądowemu stosownie do art. 108 zd. 2 k.p.c.

W tym stanie faktycznym należało orzec jak w sentencji.

Zarządzenie:

odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi powoda.